

Vergaderjaar 1999–2000 Nr. 186*

26 161

Uitbreiding van de Wet milieubeheer (retributies milieugevaarlijke stoffen)

MEMORIE VAN ANTWOORD**

Ontvangen 28 februari 2000

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
1.1 Doel van het wetsvoorstel	2
1.2 De afschaffing van enkele andere categorieën milieuleges	2
1.3 De relatie met de MDW-operatie	3
1.4 De verlaging van de administratieve lastendruk	3
2. Het karakter van een kennisgeving	4
2.1 Toelating of handhaving	4
2.2 De toepassing van het profijtbeginzel	4
3 De beoordeling van een kennisgeving	5
3.1 Monopoliepositie overheid	5
3.2 Certificeringssysteem	5
4. De kennisgevingspraktijk	6
4.1 Inleiding	6
4.2 De achtergrond van kennisgevers	7
4.3 Doorlooptijd van kennisgevingen	8
5. Retributies voor milieugevaarlijke stoffen in Europees verband	8
5.1 Europese verplichtingen	8
5.2 De retributieplicht in andere lidstaten van de Europese Unie	9
6. De regeling van de retributie	10
6.1 De wettelijke grondslag van de retributie	10
6.2 Andere voornemens tot het invoeren van retributieplichtige diensten	10
6.3 Het voldoen van de retributie	10
6.4 Uitzondering fundamenteel onderzoek genetisch gemodificeerde organismen	11
6.5 De opbrengsten van de retributie	11
6.6 De wijziging van de hoogte van de retributie	11

* Het eerder verschenen stuk inzake dit wetsvoorstel is gedrukt onder EK nr. 332, vergaderjaar 1998–1999.

** De bijlagen zijn vertrouwelijk ter inzage gelegd op het Centraal Informatiepunt onder griffienr. 124265.1.

Van het verslag van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heb ik met belangstelling kennis genomen. Mede in het licht van de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer, heb ik begrip voor de vragen die door de leden van de commissie over het voorstel zijn gesteld. In deze nota wordt een antwoord gegeven op die vragen. Ik vertrouw erop dat met deze antwoorden de zorgen worden weggenomen die de leden van de commissie in het verslag ten aanzien van (onderdelen van) dit wetsvoorstel naar voren hebben gebracht.

1. Inleiding

1.1 Doel van het wetsvoorstel

De leden van de fracties van PvdA en VVD vragen naar het doel van het wetsvoorstel.

Het doel van het voorstel is de kosten die de overheid maakt voor de beoordeling en administratieve afhandeling van kennisgevingen, meldingen, nadere gegevensverstrekkingen, aanvragen of verzoeken met betrekking tot milieugevaarlijke stoffen, daaronder begrepen genetisch gemodificeerde organismen (hierna samengevat onder het begrip «kennisgeving van stoffen»), door middel van het heffen van retributies ten laste van de belanghebbenden te doen toekomen (zie ook de memorie van toelichting, kamerstukken II, 1997/98, 26 161, nr. 3, blz. 1). Dit is in lijn met het beleid van de regering, dat is gericht op verdergaande kostendekkendheid van door de overheid geleverde diensten. Een tweede doelstelling is gelijk op te gaan met de ontwikkelingen binnen de Europese Unie (EU). In vrijwel alle in dit opzicht belangrijke lidstaten van de EU zijn retributies ingevoerd. Een overzicht van deze lidstaten en de gehanteerde tarieven is opgenomen in de tabellen 6 en 7 behorende bij de toelichting op de ter inzage gelegde ontwerpregeling retributies milieugevaarlijke stoffen.

1.2 De afschaffing van enkele andere categorieën milieuleges

De leden van de fracties van het CDA en de PvdA stellen prijs op een nadere onderbouwing van het wetsvoorstel in het licht van de recente afschaffing van heffingen van overheidswege bij vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer.

De voornaamste reden om in het kader van het belastingplan 1998 de leges voor vergunningen op grond van de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming af te schaffen was het contraproductieve effect, dat van die legesheffing bleek uit te gaan. Er waren bedrijven die afzagen van vanuit milieuoogpunt gewenste investeringen en van vrijwillige bodemsanering vanwege de te betalen leges. Bovendien was het feit dat de hoogte van de tarieven en zelfs de heffingsgrondslag van provincie tot provincie en van gemeente tot gemeente verschilden een sterk verstoringende factor in de relatie tussen vergunningverleners en bedrijven. Van dergelijke omstandigheden is bij de nu voorgestelde retributies geen sprake. Nu wordt het recht verkregen om een stof op de markt te brengen als het dossier door de overheid is goedgekeurd. Het profijt voor het desbetreffende bedrijf is de opening van de markt in Nederland en zelfs in de hele Europese Economische Ruimte voor een stof. Het gaat dus niet om investeringen ter verbetering van het milieu zoals bij eerdergenoemde leges.

1.3 De relatie met de MDW-operatie

De leden van de VVD-fractie vragen of het voorgestelde stelsel zich verdraagt met de uitgangspunten van het beleid ten aanzien van zowel marktwerking als deregulering als wetgevingskwaliteit (MDW-operatie). De leden van de PvdA-fractie informeren of het voorstel niet leidt tot een verminderde stroomlijning en daarmee tot strijdigheid met de MDW-operatie.

Het voorstel is naar mijn mening niet in strijd met de MDW-operatie, integendeel: het bij de belanghebbenden in rekening brengen van de door de overheid te maken kosten voor toelating sluit juist aan bij het profijtbeginsel en bij de uitgangspunten van het rapport «Maat houden». Op dit rapport wordt in paragraaf 2.2 uitvoeriger ingegaan. Er is geen sprake van verstoring van de marktwerking, omdat de regels voor alle betrokkenen binnen Nederland gelijk zijn en in de meeste andere lidstaten van de EU eveneens retributies worden geheven. Er is evenmin strijd met het dereguleringsbeginsel: er worden (zoals ik in de volgende paragraaf toelicht) geen administratieve lasten aan het bedrijfsleven opgelegd, maar er wordt een kostenverdeling tot stand gebracht die in overeenstemming is met het profijtbeginsel. Uit een oogpunt van wetgevingskwaliteit en stroomlijning van regels is het wetsvoorstel positief te waarderen, omdat daarin invulling wordt gegeven aan het eerder vastgelegde uitgangspunt dat de kosten van toelating aan belanghebbenden in rekening behoren te worden gebracht wanneer er sprake is van individueel toerekenbaar profijt.

De leden van de fractie van de PvdA vragen welke partijen worden geraakt door de lastenverzwaring en in welke verhouding de verzwaring staat tot de kosten die zijn gemoeid met de ontwikkeling en introductie van een stof.

De lastenverzwaring ten gevolge van de retributies verhoogt de kosten verbonden aan het ontwikkelen van een nieuwe stof met circa 1% (zie ook de nota van toelichting bij het vertrouwelijk ter inzage gelegde ontwerpbesluit retributies milieugevaarlijke stoffen). In paragraaf 4.2 is een overzicht opgenomen van bedrijven die nieuwe stoffen ontwikkelen en door de lastenverzwaring worden geraakt.

1.4 De verlaging van de administratieve lastendruk

De leden van de VVD-fractie vragen of het wetsvoorstel bijdraagt aan de vermindering van de administratieve lastendruk, zoals wordt beoogd door de Commissie Administratieve Lasten (commissie-Slechte).

In paragraaf 1.3 van de nota naar aanleiding van het verslag van de Tweede Kamer heb ik er reeds op gewezen dat volgens het geldende beleid leges en retributies los moeten worden gezien van administratieve lasten van het bedrijfsleven (zie kamerstukken II, 1998/99, 26 161, nr. 5, blz. 3). De commissie-Slechte richt zich in haar op 25 november 1999 verschenen eindrapport «Regels zonder overlast» dan ook niet op de bijdragen die door bedrijven moeten worden betaald voor het werk van de overheid, maar op de informatieverplichtingen die op allerlei terreinen op het bedrijfsleven rusten. Het moeten voldoen aan dergelijke informatieverplichtingen brengt kosten met zich mee; die kosten zijn echter van een ander karakter dan leges en retributies. Dit wetsvoorstel heeft geen betrekking op informatieverplichtingen.

2. Het karakter van een kennisgeving

2.1 Toelating of handhaving

De leden van de fracties van het CDA, de VVD, GroenLinks en het RPF/GPV verzoeken uiteen te zetten of in het wetsvoorstel sprake is van toelating of handhaving en hoe de voorgestelde wetgeving zich verhoudt met het rapport «Maat houden» ten aanzien van het in rekening brengen van kosten.

Het wetsvoorstel betreft het in rekening brengen van de kosten voor de beoordeling en administratieve verwerking van kennisgevingen in het kader van de Wet milieugevaarlijke stoffen. Het kennisgevingsstelsel voor nieuwe stoffen is vastgelegd in het Kennisgevingsbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen dat mede strekt tot implementatie van de zesde wijziging van de richtlijn nr. 67/548/EEG van de Raad van de Europese Economische Gemeenschappen van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en de bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen (PbEG L 196). Deze wijziging introduceerde een kennisgevingsstelsel voor nieuwe stoffen. Dit hield in dat vooraf (voordat de stof op de markt mag worden gebracht) een kennisgeving wordt ingediend bij de overheid vergezeld van een technisch dossier dat voldoet aan de voorschriften van de richtlijn. Indien de overheid *niet* reageerde, mocht de stof op de markt worden gebracht.

In 1992 is de richtlijn aangescherpt (zevende wijziging). Artikel 16 regelt nu dat de overheid binnen 60 dagen na indiening van een kennisgeving bericht of de kennisgeving al dan niet voldoet aan de richtlijn. In deze periode beoordeelt de overheid of alle voorgeschreven onderzoeken zijn gedaan, volgens de richtlijn zijn uitgevoerd en behoorlijk zijn gedocumenteerd. Indien de kennisgeving voldoet aan de bepalingen van de richtlijn, deelt de overheid dit mee aan de kennisgever en bericht de kennisgever tevens het officiële dossiernummer. Na ontvangst van de goedkeuring door de overheid mag de stof volgens de richtlijn op de markt worden gebracht, maar niet eerder dan na 60 dagen na de indiening van de kennisgeving. Indien de kennisgeving niet voldoet aan de bepalingen van de richtlijn, verklaart de overheid het *dossier* niet ontvankelijk en wordt daaraan geen nummer toegekend met als gevolg dat de *stof* niet op de markt mag worden gebracht. Ten aanzien van de beslissing van de overheid is bezwaar en beroep mogelijk op grond van artikel 20.1 van de Wet milieubeheer.

2.2 De toepassing van het profijtbeginsel

De leden van de fracties van de VVD en GroenLinks vragen of de overheid voor de beoordeling en administratieve afhandeling van een technisch dossier kosten in rekening kan brengen.

Het rapport «Maat houden», dat is opgesteld in het kader van de MDW-operatie, geeft regels voor het doorberekenen van kosten (zie kamerstukken II 1995/96, 24 036, nr. 22). Kosten voor toelatingen, waaronder dit rapport ook verlening van vergunningen en ontheffingen verstaat, mogen worden doorberekend. Kosten voor handhaving mogen niet worden doorberekend. Cruciaal is dus wat het rapport onder toelating en handhaving verstaat.

Onder toelating verstaat het rapport: «het door de overheid toetsen of bedrijven en burgers voldoen aan gestelde eisen, het eventueel geven van extra voorschriften en het verlenen van toestemming (bijvoorbeeld door

middel van een vergunning), voordat zij tot het starten en verrichten van bepaalde handelingen over mogen gaan». Het stelsel van kennisgevingen voldoet aan de kenmerken van deze omschrijving. De overheid beoordeelt of het dossier aan de voorwaarden voldoet. Het voordeel van het bedrijf is dat de stof op de markt mag worden gebracht en wel in de gehele Europese Economische Ruimte. Een bedrijf dat geen, door de overheid te beoordelen, dossier indient, mag de stof *niet* op de markt brengen.

Onder handhaving verstaat het rapport: «de activiteiten van toezicht die steekproefsgewijs plaatsvinden en/of niet aangekondigd zijn en gericht op de naleving en het voorkomen van overtredingen». Dit is gericht op het bedrijf, dat geen kennisgeving indient en een stof toch op de markt brengt. Deze controle wordt uitgevoerd door de Inspectie Milieuhygiëne, die geheel uit rijksmiddelen wordt betaald. Ik wil uitdrukkelijk vermelden dat de voorgestelde retributies niet zijn bestemd voor een bijdrage aan de kosten van handhaving.

3. De beoordeling van een kennisgeving

3.1 Monopoliepositie overheid

De leden van de RPF/GPV-fractie vragen of de tarieven niet gebaseerd dienen te zijn op een onderzoek door een onafhankelijke accountant. De leden van de CDA-fractie informeren naar de mogelijkheid om een onafhankelijke accountant te laten vaststellen welke kosten reëel zijn als sprake zou zijn van een concurrerende situatie.

Op korte termijn valt echter geen concurrerende situatie te voorzien. Er zijn immers geen particuliere instellingen die gecertificeerd zijn. In de nota van toelichting bij het vertrouwelijk ter inzage gelegde ontwerpbesluit retributies milieugevaarlijke stoffen heb ik wel aangegeven dat de bedragen elke drie jaar zullen worden geëvalueerd, waarbij ook de doelgroepen zullen worden geconsulteerd. Bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer heb ik bovendien toegezegd dat dit onderzoek door een onafhankelijk bureau zal worden uitgevoerd.

De huidige tarieven zijn naar mijn mening een zo goed mogelijke inschatting van de werkelijke kosten. Bij de vaststelling van de hoogte van de tarieven is uitgegaan van een gedetailleerde werkprocesanalyse, die in 1994–1995 in opdracht van mijn ministerie door Rijnconsult is uitgevoerd. De reden van dit onderzoek was, enerzijds, het optimaliseren van bestaande werkprocedures en, anderzijds, het expliciet maken van de vereiste menskracht en middelen. Mede op grond van dit door een extern bureau uitgevoerde onderzoek kon in het onderhavige wetsvoorstel, als enige in Europa, een zeer gedetailleerde uitsplitsing van de tarieven worden gegeven en inzicht worden geboden in de kosten (zie de tabellen 1 tot en met 5 behorende bij de toelichting op de ter inzage gelegde ontwerpregeling retributies milieugevaarlijke stoffen). Voor de vaststelling van de tarieven is dus al een onafhankelijk onderzoek verricht en van een (nieuw) onderzoek een onafhankelijke accountant verwacht ik geen toegevoegde waarde meer.

3.2 Certificeringssysteem

De leden van de PvdA-fractie vragen of de beoordeling en administratieve afhandeling van kennisgevingen van milieugevaarlijke stoffen en vergunningaanvragen van genetisch gemodificeerde organismen geen taken zijn, die in het publieke domein thuishoren.

De besluitvorming met betrekking tot de kennisgevingen is per definitie een taak van de overheid. De onderbouwing van deze besluiten kan

worden voorbereid door particuliere partijen. Het gaat dan om de wetenschappelijke beoordeling en de administratieve afhandeling. Hiervoor gelden dan vanzelfsprekend eisen met betrekking tot, onder meer, de geheimhouding, de onafhankelijkheid en de zorgvuldigheid. Het voldoen aan deze eisen kan worden gewaarborgd met behulp van een certificeringssysteem.

De leden van de CDA-fractie vragen op welke termijn een certificeringssysteem kan worden opgezet en op welke wijze dit verankerd dient te worden.

Indien er belangstelling bestaat bij zowel kennisgevers als particuliere instellingen voor een certificeringssysteem zal ik, zodra de wetgeving van kracht is, met betrokkenen en in samenspraak met de Raad van de Accreditatie de mogelijkheden verkennen voor het opstellen van een beoordelingsrichtlijn voor de certificering van instellingen. Het aanwijzen van gecertificeerde instellingen zal overigens nog wel bij wet dienen te worden geregeld.

4. De kennisgevingspraktijk

4.1 Inleiding

De fractie van GroenLinks heeft verzocht meer inzicht te verschaffen in de bestaande praktijk van meldingen van milieugevaarlijke stoffen, met name met het oog op de mogelijkheid van de overheid om de toelating van een kennisgegeven stof te verbieden.

Richtlijn 67/548/EEG (zie artikel 30 van de richtlijn) biedt de lidstaat geen ruimte om een stof, waarvan het technisch dossier voldoet aan de bepalingen van de richtlijn, beperkingen op te leggen ten aanzien van het in de handel brengen daarvan. Alleen als het technisch dossier niet voldoet aan de bepalingen van de richtlijn, zal een lidstaat het *dossier* niet ontvankelijk verklaren, waaruit onlosmakelijk voortvloeit dat de *stof* niet op de markt mag worden gebracht.

Indien het technisch dossier in overeenstemming is met de richtlijn en de stof na de wachtperiode van 60 dagen op de markt mag worden gebracht, dient een lidstaat conform artikel 16, eerste lid, van de richtlijn een risicobeoordeling op te stellen en, indien van toepassing, aanbevelingen te doen voor risicobeperkende maatregelen. De aanbevelingen kunnen betrekking hebben op maatregelen binnen de reikwijdte van de richtlijn, zoals aanpassingen van de classificatie en de etikettering, of op maatregelen die vallen binnen de reikwijdte van een andere richtlijn, zoals de richtlijn nr. 76/769/EEG van de Raad van 27 juli 1976 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (PbEG L 262). De praktijk is dat een lidstaat een voorstel voor een nationale maatregel voorbereidt en aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen notificeert, die op haar beurt de procedure start voor de vaststelling van een geharmoniseerd besluit in het kader van richtlijn 76/769/EEG. De Commissie kan overigens ook uit eigen beweging besluiten een voorstel voor risicobeperkende maatregelen voor te bereiden. Daarnaast biedt artikel 31 van de Wet milieugevaarlijke stoffen nog de mogelijkheid om in het geval van dringende noodzaak een spoedregeling uit te vaardigen, die in werking kan treden in de periode voordat de stof op de markt kan worden gebracht.

In de EU zijn tot nu toe in het kader van de richtlijn 76/769/EEG voor in totaal acht nieuwe stoffen beperkingen opgelegd voor het in de handel brengen. Daarvan zijn drie stoffen verboden op grond van initiatieven die door Nederland zijn genomen, namelijk DBB, Ugilec 121 en DBBT. Dat op dit ogenblik wederom enkele nieuwe stoffen kandidaat zijn voor risico-beperkende maatregelen, namelijk enkele azo-kleurstoffen, toont aan dat er voldoende aanleiding bestaat om nieuwe stoffen kritisch te volgen. Indien de risicobeoordeling aanleiding geeft tot zorg, wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die richtlijn 76/769/EEG en de Wet milieugevaarlijke stoffen bieden.

4.2 De achtergrond van kennisgevers

De leden van de fractie van GroenLinks verzoeken om concreet inzicht in het soort instanties, die milieugevaarlijke stoffen op de markt brengen. De leden van de fractie van GroenLinks zouden daartoe graag vernemen welke bedrijven in 1998 een kennisgeving hebben ingediend.

In 1998 zijn dertig kennisgevingen van nieuwe stoffen ontvangen. De verdeling van deze kennisgevingen over de kennisgevers is weergegeven in onderstaande tabel, waarin onderscheid is gemaakt tussen in Nederland producerende bedrijven (vet gedrukt) en in Nederland residerende importeurs of alleenvertegenwoordigers van buitenlandse producenten. Deze tabel is uitgebreid met vermeldingen van alle kennisgevingen, die zijn ingediend na de inwerkingtreding van de zevende wijziging van richtlijn 67/548/EEG in 1994, aangezien een enkel jaaroverzicht een onvolledig beeld zou geven. De kolom KG geeft weer of de vermelde kennisgevingen betrekking hebben op in Nederland geproduceerde stoffen (P) of geïmporteerde stoffen (I).

Bedrijf	KG	Totaal 94-98	1998	1997	1996	1995	1994
Fuji Photo Film B.V.	I	11	5		3		3
Akzo Nobel Diosynth B.V.	P/I	7	1	1	3	2	
DSM Fine Chemicals B.V.	P	6	2	2		1	1
Shin-Etsu Silicones Europe B.V.	I	5			2	1	2
Notox	I	5		3	2		
Sumitomo Bakelite Europe B.V.	P/I	4	3				1
Akzo Chemicals B.V.	P	4	2	2			
Dow Benelux	P	3	1			1	1
Ned. Philips Bedrijven B.V.	P/I	3	1		1	1	
General Electrics Silicones	I	3		1	1		1
Uniqema International	P	3					3
Rank Xerox Manufacturing Octrooibureau Vriesdorp & Gaade	I	3			1	2	
Akzo Nobel Resins	P	2	2				
DSM Resins B.V.	P/I	2	1		1		
Cytec Industries B.V.	P/I	2			1	1	
Océ Technologies B.V.	I	2	1	1			
Mobil Chemical Amsterdam	P/I	2	1			1	
Jan Dekker International	P	2	1		1		
Tomoegawa Europe B.V.	I	2	1				1
DuPont de Nemours (Ned.)	I	2		1		1	
DSM Chemicals (Prod.)	P	1				1	
Quest int. Holland B.V.	P	1	1				
Metron Technology B.V.	I	1	1				
Katwijk Chemie	P	1	1				
Asahi Glass Europe B.V.	I	1	1				
O.I.E.S.	I	1	1				
Tomen Netherlands B.V.	I	1	1				
Elf Atochem Vlissingen	I	1	1				
PFW Aroma Chemicals	P	1	1				
Murakami	I	1					1
Epson Europe	I	1					1

Bedrijf	KG	Totaal 94-98	1998	1997	1996	1995	1994
ICI Holland	P	1					1
Aero Space Propulsion Prod.	I	1					1
Canon Europe B.V.	I	1					1
Mita Europe B.V.	I	1					1
Chemisch Fabriek Zaltbommel	P	1				1	
Roche Nederland	I	1				1	
Hoya Holdings N.V.	I	1			1		
ICC Trading Inc.	I	1			1		
Tektronics Holland B.V.	I	1		1			

Sinds de zevende wijziging van richtlijn 67/548/EEG is de identiteit van de kennisgever geen vertrouwelijke informatie meer, zodat vanaf 1994 inzicht kan worden gegeven in de samenstelling van kennisgevers. De identiteit van de bedrijven die een verzoek tot een uitzondering voor onderzoek en ontwikkeling, een productiemelding of een productiekennisgeving hebben ingediend, is wel vertrouwelijke informatie.

4.3 Doorlooptijd van kennisgevingen

De leden van de VVD-fractie vragen naar het percentage van de kennisgevingen, dat binnen de beoogde zestig dagen wordt beoordeeld. Tot nu toe zijn alle kennisgevingen binnen de gestelde termijn beoordeeld.

5. Retributies voor milieugevaarlijke stoffen in Europees verband

5.1 Europese verplichtingen

De leden van de VVD-fractie vragen of richtlijn 67/548/EEG Nederland verplicht tot het aanhangige wetsvoorstel.

Dit is niet het geval, maar de richtlijn vormt evenmin een beletsel voor de aanvaarding daarvan. Dit blijkt tevens uit het feit dat andere lidstaten van de EU regelgeving hebben ingevoerd op grond waarvan kosten voor de beoordeling en administratieve afhandeling van kennisgevingen worden doorberekend (zie ook paragraaf 5.2).

5.2 De retributieplicht in andere lidstaten van de Europese Unie

De leden van CDA-fractie vragen om een nadere uiteenzetting over de relatie tussen de voorgestelde retributieregeling en richtlijn 67/548/EEG.

Wat betreft de strekking van artikel 30 van de richtlijn wordt verwezen naar paragraaf 4.1. In de memorie van toelichting is opgemerkt dat de onder de retributieplicht vallende handelingen voortvloeien uit de implementatie van deze richtlijn (blz. 10). In de memorie van toelichting (blz. 3) en ook in paragraaf 5.1 van deze memorie van antwoord is aangegeven dat de richtlijn zelf geen regels inzake retributies bevat, maar dat het stellen van nationale regels daardoor niet wordt uitgesloten. Verscheidene lidstaten hebben reeds een soortgelijke retributieplicht ingevoerd (zie memorie van toelichting, blz. 5). Mijn opmerking daarover tijdens de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel in Tweede Kamer is daarmee volledig in overeenstemming (zie handelingen II 1998/99, blz. 54-3491). De verplichte overheidshandeling, waarvan hier sprake is, betreft het in ontvangst nemen en het beoordelen van kennisgevingen van nieuwe stoffen. De bevoegde instantie, in deze de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, kan geen extra criterium toevoegen voor de goedkeuring van een kennisgeving, zoals het vooraf betaald hebben van de verschuldigde retributie. Indien het voldoen

van de retributie wordt losgekoppeld van de kennisgevingsprocedure, wordt niet gehandeld in strijd met de richtlijn. De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft overigens ook nooit bezwaar gemaakt tegen de invoering van retributies in andere lidstaten. Gaarne mag ik in dit verband verwijzen naar het eerste driejaarlijkse rapport inzake de implementatie van de richtlijn, dat de Commissie recentelijk heeft aangeboden aan de Raad (zie COM(99)178 def, ENT 181). In dat rapport wordt onder meer een overzicht gegeven van de in de verschillende lidstaten ingevoerde retributieplicht, zoals die op het moment van samenstelling van het rapport bekend was. Tabel 6 van de toelichting bij de ter inzage gelegde ontwerpregeling retributies milieugevaarlijke stoffen is gebaseerd op dit overzicht.

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of deze wetswijziging moet worden gezien als een nadere uitwerking van de Europese gelijkstelling.

De handelingen die op grond van richtlijn 67/548/EEG moeten worden verricht, zijn daar inderdaad op gericht, althans op het verzekeren van de toegang van een stof tot de gehele Europese Economische Ruimte, indien daarvan in één lidstaat van de EU of een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte is kennisgegeven en het dossier in orde is bevonden. In de memorie van toelichting is onder meer aangevoerd dat de reden voor de invoering van de retributieplicht – op grond waarvan kosten in rekening worden gebracht voor de door de overheid verrichte handelingen – is gelegen in de wenselijkheid in lijn te blijven met de ontwikkelingen in de in dit opzicht belangrijkste lidstaten van de EU (blz. 4–6). Nederland heeft te maken met een meer dan gemiddeld aantal kennisgevingen in verhouding tot de andere lidstaten. Het is zeer wel denkbaar dat, in geval de retributieplicht wordt ingevoerd, het aantal kennisgevingen en meldingen van buiten de Europese Economische Ruimte in Nederland zal afnemen.

6. De regeling van de retributie

6.1 De wettelijke grondslag van de retributie

De leden van de VVD-fractie wensen te vernemen of de Wet milieubeheer de wettelijke grondslag kan bieden voor de invoering van de retributieregeling.

Op dit moment biedt de Wet milieubeheer daarvoor geen wettelijke grondslag. Het doel van het wetsvoorstel is om een wettelijke grondslag daarvoor te scheppen. De Wet milieubeheer is ook het geëigende wettelijke kader voor de invoering van een retributieregeling, daaronder begrepen een retributieregeling voor de kennisgevingen van stoffen, omdat deze wet reeds een hoofdstuk bevat over financiële bepalingen (hoofdstuk 15). Hoewel het doen van kennisgevingen van stoffen zelf wordt geregeld bij en krachtens de Wet milieugevaarlijke stoffen, past de regeling van een retributiestelsel binnen het algemene en horizontale karakter van de Wet milieubeheer. Dit blijkt ook uit artikel 15.31 van de Wet milieubeheer, in het bijzonder onderdeel c daarvan, dat voorziet in de mogelijke regeling van een vergoeding voor keuringen die krachtens de artikelen 24, tweede lid, onderdeel g, en 27 van de Wet milieugevaarlijke stoffen moeten worden verricht (zie ook de memorie van toelichting, blz. 2–3).

Naar aanleiding van het verzoek van de leden van de VVD-fractie om inzage en inzicht te geven in de uitvoeringsregelingen die verband houden met dit wetsvoorstel, verwijs ik u naar de ontwerpen van de

algemene maatregel van bestuur en de ministeriële regeling die met dit verslag aan de voorzitter van de Eerste Kamer zijn aangeboden. Het ontwerpbesluit is vertrouwelijk ter inzage gelegd, omdat deze tekst nog niet ingevolge de Wet op de Raad van State openbaar is gemaakt.

6.2 Andere voornemens tot het invoeren van retributieplichtige diensten

De leden van de fracties van de VVD en GroenLinks informeren of er voornemens zijn tot het invoeren van andere retributieplichtige diensten.

Dat is op dit moment niet het geval.

6.3 Het voldoen van de retributie

De leden van de CDA-fractie vragen nader toe te lichten op welk moment een retributie moet worden voldaan. Zij hebben uit paragraaf 5 van de memorie van toelichting begrepen dat het voldoen van de retributie gelijktijdig met het indienen van de kennisgeving niet tot de mogelijkheden zou behoren.

Dit is evenwel niet de strekking van paragraaf 5 van de memorie van toelichting. De retributie op grond van artikel 15.31b, eerste lid, van de Wet milieubeheer moet, zoals de leden van de CDA-fractie ook terecht opmerken, *uiterlijk* gelijktijdig met de indiening worden voldaan en verwacht wordt ook dat de retributie in nagenoeg alle gevallen op dit moment zal worden voldaan. In paragraaf 5 van de memorie van toelichting wordt uitgebreid ingegaan op de enkele gevallen, waarin de retributie *niet* gelijktijdig met (of *vóór*) de indiening wordt voldaan. Omdat in een dergelijk geval het Europees recht de behandeling van de kennisgeving vereist, wordt voor deze enkele gevallen voorzien in een systeem, waarbij de retributie alsnog *na* de indiening en de behandeling van de kennisgeving kan worden geïnd.

6.4 Uitzondering fundamenteel onderzoek genetisch gemodificeerde organismen

De leden van de fractie van GroenLinks verzoeken de regering nog eens uit te leggen waarom in tweede instantie is besloten het fundamenteel onderzoek aan genetisch gemodificeerde organismen uit te zonderen van de retributieverplichting.

Hiertoe heb ik besloten, omdat mij, gedurende de discussie in de Tweede Kamer, duidelijk werd dat een aantal fracties er veel belang aan hechtte dat het wetenschappelijk onderzoek aan genetisch gemodificeerde organismen zou worden vrijgesteld van retributies. Hoewel vrijstelling daarvan, gezien mijn eerdere argumentatie, inderdaad niet mijn eerste voorkeur heeft, heb ik anderzijds tegen deze vrijstelling geen zodanig zwaarwegende bezwaren dat ik het risico wilde nemen dat het wetsvoorstel om die reden in de Tweede Kamer zou worden verworpen.

6.5 De opbrengsten van de retributie

De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre van de geraamde opbrengsten ad f 1.7 miljoen nog kosten moeten worden afgetrokken.

Voor een kennisgeving en een melding bedragen de perceptiekosten respectievelijk f 374 en f 187. Het totaal van de kosten verbonden aan de inning van de retributies wordt geraamd op f 68 000.

6.6 De wijziging van de hoogte van de retributie

De leden van de VVD-fractie vragen welke prijsindex wordt gehanteerd en welke wijziging van de regelgeving aanleiding geeft tot aanpassing van de tarieven.

Bij de jaarlijkse bijstelling van de tarieven in de handleiding van de Directie Accountancy Rijksoverheid van het Ministerie van Financiën wordt bezien in welke mate de kosten betreffende salaris, huisvesting en overhead aanpassing behoeven. De actualisering van de salariskosten vindt plaats op basis van CAO-wijzigingen, de actualisering van de huisvestingskosten op basis van de door de Rijksgebouwendienst berekende kosten en de overheadkosten zijn geïndexeerd met een algemene prijsindex (de deflator van het bruto binnenlands product). Een andere grond om de tarieven te verhogen of te verlagen is een wijziging van de relevante Europese richtlijnen, indien dit leidt tot een wijziging in de procedures en de kosten verbonden aan de beoordeling en administratieve afhandeling van de kennisgevingen.

De leden van de RPF/GPV-fractie vragen met welk percentage de tarieven in de afgelopen vijf jaar zouden zijn aangepast op grond van bovengenoemde tarievenhandleiding.

Ingevolge mijn toezegging aan de Tweede Kamer ben ik voornemens een marge van 5% te hanteren alvorens een wijziging door te berekenen. Dit zou betekenen dat de tarieven na 1994 zouden zijn verhoogd met circa 9% in 1996 en met circa 5% in 1998.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. P. Pronk